

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Od Autora	12
Część pierwsza. PROCES FORMOWANIA SIĘ BANKOWOŚCI EUROPEJSKIEJ	15
1. Główny nurt integracyjny	17
1.1. Europejska Wspólnota Węgla i Stali (1951)	17
1.2. Europejska Wspólnota Gospodarcza (1957)	19
1.3. Jednolity Akt Europejski (1986)	21
1.4. Traktat o Unii Europejskiej (1992)	23
1.5. Traktat Konstytucyjny (2004)	26
Pytania kontrolne	27
2. Etapy budowy nowego ładu monetarnego	28
2.1. Od Memorandum Roberta Marjolina (1962) do utworzenia Europejskiego Systemu Walutowego (1979)	28
2.2. Traktat z Maastricht (1992) – etapy europejskiej integracji monetarnej	30
2.3. Dostosowanie statusu i funkcji banków centralnych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do wymogów Traktatu z Maastricht	32
2.4. Kryteria konwergencji i przebieg dostosowań do wymogów Traktatu z Maastricht	34
2.5. Utworzenie Unii Gospodarczej i Walutowej i zapoczątkowanie przez nią działalności (1999)	35
2.6. Wprowadzenie euro	37
2.7. Proces budowy nowego ładu monetarnego w Unii Europejskiej	38
Pytania kontrolne	40
3. Kształtowanie się uwarunkowań regulacyjnych bankowości europejskiej	41
3.1. Bank jako instytucja zaufania publicznego – implikacje regulacyjne	41
3.2. Konkordaty bazylejskie	42
3.3. Rozwój regulacji bankowych w Unii Europejskiej: warunki startu i główne etapy	45
3.4. Warunki legislacyjne działalności banków w Unii Europejskiej – zarys stanu aktualnego	48
3.5. Podstawowe zasady działalności instytucji kredytowych w Unii Europejskiej w świetle dyrektywy kodyfikującej (2000/12/WE)	50
3.6. Kalendarium przemian systemu regulacyjnego bankowości europejskiej	55
Pytania kontrolne	56

Część druga. EUROSYSTEM – BANKOWOŚĆ CENTRALNA UNII GOSPODARCZEJ	57
I WALUTOWEJ	
4. Europejski System Banków Centralnych – organizacja i funkcje	59
4.1. Struktura Europejskiego Systemu Banków Centralnych	59
4.2. Cele i funkcje Eurosystemu	62
4.3. Niezależność i odpowiedzialność banku centralnego a status Europejskiego Banku Centralnego	63
4.3.1. Przestanki i formuła niezależności banku centralnego	63
4.3.2. Status EBC	66
4.4. Organy Europejskiego Banku Centralnego	68
4.4.1. Rada Zarządzająca EBC	68
4.4.2. Zarząd EBC	70
4.4.3. Rada Ogólna EBC	71
4.4.4. Narodowe banki centralne	71
4.5. Kapitał i rezerwy walutowe Europejskiego Banku Centralnego	72
4.6. Struktura organizacyjna, gremia doradcze i ład korporacyjny Europejskiego Banku Centralnego	74
Pytania kontrolne	76
5. Eurosystem w działaniu	77
5.1. Cele i narzędzia polityki pieniężnej – podstawowe pojęcia i koncepcje	77
5.2. Kształtowanie polityki pieniężnej w Eurosystemie	83
5.3. Narzędzia realizacji polityki pieniężnej	86
5.4. Polityka pieniężna Eurosystemu w działaniu	88
5.5. Funkcjonowanie systemu TARGET	90
5.6. Współudział w kształtowaniu warunków bezpieczeństwa finansowego i stabilności sektora bankowego	93
Pytania kontrolne	95
Część trzecia. SYSTEMY BANKOWE UNII EUROPEJSKIEJ	97
6. Systemy bankowe w państwach należących do strefy euro	101
6.1. System bankowy w Austrii	101
6.1.1. Geneza i status Narodowego Banku Austrii	101
6.1.2. Funkcje Narodowego Banku Austrii	103
6.1.3. Instancje kierownicze	104
6.1.4. Udział w sprawowaniu nadzoru bankowego	104
6.1.5. Austriacki sektor bankowy w liczbach	105
6.1.6. System gwarantowania depozytów	106
6.2. System bankowy w Belgii	107
6.2.1. Geneza i status Narodowego Banku Belgii	107
6.2.2. Funkcje Narodowego Banku Belgii	108
6.2.3. Organy Narodowego Banku Belgii	110
6.2.4. Instytucjonalizacja nadzoru bankowego	110
6.2.5. Belgijski sektor bankowy w liczbach	111
6.2.6. System gwarantowania depozytów	112
6.3. System bankowy w Finlandii	112
6.3.1. Status Banku Finlandii	112
6.3.2. Funkcje Banku Finlandii	113
6.3.3. Organy Banku Finlandii	113
6.3.4. Sektor bankowy w liczbach	114
6.3.5. Fundusz Gwarantowania Depozytów	115
6.4. System bankowy we Francji	115
6.4.1. Geneza i status Banku Francji	115
6.4.2. Funkcje Banku Francji	117

6.4.3.	Organy Banku Francji	119
6.4.4.	System regulacji bankowych	120
6.4.5.	Nadzór bankowy – Komisja Bankowa	123
6.4.6.	Struktura sektora bankowego we Francji – czynniki i tendencje	124
6.4.7.	System gwarantowania depozytów	128
6.5.	System bankowy w Grecji	130
6.5.1.	Status Banku Grecji	130
6.5.2.	Funkcje Banku Grecji	131
6.5.3.	Organy Banku Grecji	131
6.5.4.	Komitet ds. Bankowości i Kredytów	132
6.5.5.	Sektor bankowy Grecji w liczbach	132
6.5.6.	System gwarantowania depozytów	133
6.6.	System bankowy w Hiszpanii	133
6.6.1.	Geneza i status Banku Hiszpanii	134
6.6.2.	Organy Banku Hiszpanii	136
6.6.3.	Ewolucja funkcji Banku Hiszpanii	137
6.6.4.	Regulacje i nadzór bankowy	141
6.6.5.	Rozwój i struktura sektora bankowego	142
6.6.6.	System gwarantowania depozytów	144
6.7.	System bankowy w Holandii	145
6.7.1.	Status Banku Holandii	145
6.7.2.	Funkcje Banku Holandii	145
6.7.3.	Działalność regulacyjno-nadzorcza	146
6.7.4.	Organy Banku Holandii	146
6.7.5.	Holenderski sektor bankowy w liczbach	147
6.7.6.	System gwarantowania depozytów i rekompensat dla inwestorów	148
6.8.	System bankowy w Irlandii	148
6.8.1.	Status Banku Centralnego i Organu Nadzoru nad Usługami Finansowymi	149
6.8.2.	Funkcje Banku Centralnego Irlandii	149
6.8.3.	Organy Banku Centralnego Irlandii	150
6.8.4.	Działalność regulacyjno-nadzorcza	150
6.8.5.	Sektor bankowy Irlandii w liczbach	150
6.8.6.	System Ochrony Depozytów	152
6.9.	System bankowy w Luksemburgu	152
6.9.1.	Status i funkcje Banku Centralnego	152
6.9.2.	Organy Banku Centralnego Luksemburga	153
6.9.3.	Nadzór bankowy	153
6.9.4.	Sektor bankowy Luksemburga w liczbach	153
6.9.5.	Stowarzyszenie Gwarantowania Depozytów	154
6.10.	System bankowy w Niemczech	155
6.10.1.	Geneza i status Federalnego Banku Niemiec	156
6.10.2.	Organy Federalnego Banku Niemiec	158
6.10.3.	Funkcje Deutsche Bundesbanku	159
6.10.4.	Instytucjonalizacja systemu regulacji i nadzoru bankowego w Niemczech	160
6.10.5.	Charakterystyka sektora bankowego w Niemczech – podstawowe cechy i tendencje	162
6.10.6.	Systemy gwarantowania depozytów w Niemczech	166
6.11.	System bankowy w Portugalii	168
6.11.1.	Status Banku Portugalii	168
6.11.2.	Funkcje Banku Portugalii	168
6.11.3.	Działalność regulacyjno-nadzorcza	169
6.11.4.	Organy Banku Portugalii	169
6.11.5.	Sektor bankowy Portugalii w liczbach	170

6.11.6. Fundusz Gwarantowania Depozytów	171
6.12. System bankowy we Włoszech	172
6.12.1. Formowanie się systemu bankowego we Włoszech	172
6.12.2. Rozwój regulacji bankowych	173
6.12.3. Instytucjonalizacja nadzoru bankowego	174
6.12.4. Bank Włoch – status i organizacja	175
6.12.5. Funkcje Banku Włoch	176
6.12.6. Organy Banku Włoch	177
6.12.7. Struktura sektora bankowego we Włoszech	178
6.12.8. System gwarantowania depozytów	182
Pytania kontrolne	183
7. Systemy bankowe w państwach Unii Europejskiej pozostających poza strefą euro	185
7.1. System bankowy w Danii	185
7.1.1. Geneza i status Narodowego Banku Danii	185
7.1.2. Funkcje Narodowego Banku Danii	186
7.1.3. Organy Narodowego Banku Danii	186
7.1.4. Sektor bankowy w Danii w liczbach	187
7.1.5. Fundusz Gwarancyjny dla Deponentów i Inwestorów	188
7.2. System bankowy w Szwecji	189
7.2.1. Status Banku Szwecji	189
7.2.2. Funkcje Banku Szwecji	190
7.2.3. Organy Banku Szwecji	190
7.2.4. Szwedzki sektor bankowy w liczbach	190
7.2.5. Urząd Gwarantowania Depozytów	192
7.3. System bankowy w Wielkiej Brytanii	192
7.3.1. Główne podmioty brytyjskiego systemu bankowego	192
7.3.2. Bank Anglii – zarys historii	194
7.3.3. Podstawowe cele i funkcje Banku Anglii	196
7.3.4. Bank Anglii jako bank państwa	198
7.3.5. Doradztwo finansowe	198
7.3.6. Instancje kierownicze	199
7.3.7. Regulacje i nadzór bankowy	199
7.3.8. Sektor bankowy Wielkiej Brytanii w liczbach	200
7.3.9. System gwarantowania depozytów	202
7.4. System bankowy Cypru	204
7.4.1. Status i funkcje Narodowego Banku Cypru	204
7.4.2. Organy Narodowego Banku Cypru	205
7.4.3. Funkcje nadzoru bankowego i kontroli	206
7.4.4. Sektor bankowy Cypru w liczbach	206
7.4.5. Instytucja gwarantowania depozytów	207
7.5. System bankowy w Czechach	207
7.5.1. Status Narodowego Banku Czech	207
7.5.2. Funkcje Narodowego Banku Czech	208
7.5.3. Organy Banku Czech	208
7.5.4. Funkcja regulacyjno-nadzorcza	209
7.5.5. Czeski sektor bankowy w liczbach	209
7.5.6. Fundusz Gwarantowania Depozytów	210
7.6. System bankowy w Estonii	211
7.6.1. Status Banku Estonii	211
7.6.2. Funkcje Banku Estonii	212
7.6.3. Organy Banku Estonii	212
7.6.4. Nadzór bankowy	213

7.6.5.	Estoński sektor bankowy w liczbach	213
7.6.6.	System ochrony depozytów	214
7.7.	System bankowy na Litwie	214
7.7.1.	Status i funkcje Banku Litwy	215
7.7.2.	Działalność nadzorczo-kontrolna Banku Litwy	215
7.7.3.	Organy Banku Litwy	216
7.7.4.	Litewski sektor bankowy w liczbach	216
7.7.5.	System ochrony depozytów	217
7.8.	System bankowy w Łotwie	217
7.8.1.	Status i funkcje Banku Łotwy	218
7.8.2.	Organy Banku Łotwy	218
7.8.3.	Instytucjonalizacja nadzoru bankowego	219
7.8.4.	Łotewski sektor bankowy w liczbach	219
7.8.5.	System ochrony depozytów	220
7.9.	System bankowy na Malcie	220
7.9.1.	Status i funkcje Centralnego Banku Malty	220
7.9.2.	Organy Centralnego Banku Malty	221
7.9.3.	Nadzór bankowy	222
7.9.4.	Sektor bankowy Malty w liczbach	222
7.9.5.	System gwarantowania depozytów	222
7.10.	System bankowy w Polsce	223
7.10.1.	Geneza i status Narodowego Banku Polskiego	223
7.10.2.	Funkcje Narodowego Banku Polskiego	225
7.10.3.	Organy Narodowego Banku Polskiego	225
7.10.4.	Komisja Nadzoru Bankowego	226
7.10.5.	Polski sektor bankowy w liczbach	227
7.10.6.	Bankowy Fundusz Gwarancyjny	228
7.11.	System bankowy Słowacji	230
7.11.1.	Status i funkcje Narodowego Banku Słowacji	231
7.11.2.	Organy Narodowego Banku Słowacji	232
7.11.3.	Słowacki sektor bankowy w liczbach	232
7.11.4.	Fundusz Ochrony Depozytów	233
7.12.	System bankowy Słowenii	234
7.12.1.	Status i funkcje Banku Słowenii	234
7.12.2.	Organy Banku Słowenii	235
7.12.3.	Słoweński sektor bankowy w liczbach	236
7.12.4.	System ochrony depozytów	237
7.13.	System bankowy na Węgrzech	237
7.13.1.	Status Narodowego Banku Węgier	238
7.13.2.	Funkcje Narodowego Banku Węgier	238
7.13.3.	Organy Narodowego Banku Węgier	239
7.13.4.	Węgierski sektor bankowy w liczbach	240
7.13.5.	System gwarantowania depozytów	240
	Pytania kontrolne	242

Część czwarta. ZARYS PRZEMIAN BANKOWOŚCI EUROPEJSKIEJ W LATACH 1985–2003 243

8.	Tendencje rozwojowe sektora bankowego w Unii Europejskiej w okresie 1985–1997	245
8.1.	Umocnienie roli banków w gospodarce	245
8.2.	Przemiany potencjału bankowego – wpływ nowych technologii	246
8.3.	Procesy konsolidacyjne – kształtowanie się nowych struktur organizacyjnych w bankowości	248
8.4.	Podwyższenie efektywności ekonomicznej – ewolucja czynników	250
	Pytania kontrolne	253

9. Kierunki oddziaływania integracji monetarnej na przemiany sektora bankowego w UE	254
9.1. Nowe uwarunkowania makroekonomiczne	254
9.2. Ogólny obraz przemian bankowości europejskiej w drugiej fazie integracji	256
9.3. Nasilenie procesu konsolidacji banków	259
9.4. Przemieszczenia źródeł dochodów w sektorze bankowym – wpływ euro	261
9.5. Przemiany w strukturze działalności sektora bankowego	263
9.6. Umocnienie warunków stabilności bankowości europejskiej	264
Pytania kontrolne	266
Aneksy	267
Tabele	269
A. Przemiany sektora bankowego w państwach członkowskich Unii Europejskiej w okresie 1997–2003	269
B. Działalność i wyniki banków komercyjnych w nowych państwach członkowskich Unii Europejskiej (według stanu na koniec 2003 r.)	285
C. Charakterystyka systemów gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskiej (1)	286
D. Charakterystyka systemów gwarantowania depozytów w państwach Unii Europejskiej (2)	290
Słowniczek bankowości europejskiej	295
Bibliografia	313
Indeks	317